

7. Slovné zhodnotenie plnenia PR za príslušný hodnotený rok (celkový rozsah 2-4 strany A4)

Okres Stará Ľubovňa bol do zoznamu najmenej rozvinutých okresov zaradený Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny SR dňa 20. 01. 2022. Následne bola zriadená pracovná skupina, otvorená pre neurčitý počet relevantných subjektov (PO a FO), ktorá pripravovala plán rozvoja okresu. Plán rozvoja bol MIRRI SR schválený dňa 27. 07. 2022 a následne bola vyhlásená prvá výzva na čerpanie regionálneho príspevku (od 15. 08. 2022 do 12. 09. 2022), pričom bola na ňu vyčlenená suma finančných prostriedkov vo výške 961 377, 00 Eur. V rámci tejto výzvy bolo podaných 22 žiadostí o poskytnutie regionálneho príspevku. RV NRO SL navrhol podporiť 13 projektov/žiadateľov o regionálny príspevok, s ktorými MIRRI SR v priebehu mesiaca november 2022 aj uzavrelo zmluvy o poskytnutí regionálneho príspevku a následne v mesiaci december 2022 boli všetkým zazmluvneným subjektom poskytnuté transfery (bankový prevod) regionálneho príspevku v zazmluvnenej výške. Napriek relatívne krátkemu času traja úspešní žiadatelia vytvorili pracovné miesta ešte v roku 2022, a to: Obecný podnik Plavnica, s.r.o., r.s.p. – 2 UoZ; Paloča s.r.o. – 3 ZUoZ a samostatne hospodáriaci roľník Štefan Mačuga – 1 UoZ, čo predstavuje naplnenie plánu rozvoja z pohľadu znižovania nezamestnanosti už v roku 2022 v počte 3 UoZ (t. j. 7,69 %) z celkových 39 UoZ podľa plánu rozvoja a 3 ZUoZ (t. j. 8,33 %) z celkových 36 ZUoZ podľa plánu rozvoja. Všetky podporené projekty sú v realizácii.

- **Demografia a prognóza: stredný stav, vekové skupiny, stredná dĺžka života.**

Stredný stav – Stredný (priemerný) stav trvale bývajúceho obyvateľstva okresu Stará Ľubovňa k 31. 12. 2022 bol 52 971 obyvateľov. Stredný (priemerný) stav obyvateľstva v okrese má z dlhodobého hľadiska stúpajúcu tendenciu aj vďaka zvyšujúcemu sa počtu obyvateľov marginalizovaných rómskych komunit. Podľa prognóz vývoja stavu obyvateľstva do roku 2035 je predpokladaný kontinuálny rast počtu obyvateľov na hodnotu 59 609 obyvateľov v porovnaní so súčasným počtom 52 956 obyvateľov (31. 12. 2022).¹⁾

Vekové skupiny k 31. 12. 2022:

Veková skupina	Počet obyvateľov
0-4	3 814
5-9	3 662
10-14	3 531
15-19	3 290
20-24	3 609
25-29	3 830
30-34	4 121
35-39	3 756
40-44	3 616
45-49	3 446
50-54	3 074
55-59	3 174
60-64	2 958
65-69	2 603
70-74	1 971
75-79	1 157
80-84	745
85-89	416
90-94	151
95-99	28
100-104	4
105-viac	0

Počet ľudí v predproduktívnom veku (0-14 rokov) a produktívnom veku (15-64 rokov) sa znižuje; počet ľudí v poproduktívnom veku (65 a viac rokov) sa zvyšuje, čo znamená starnutie populácie okresu. S tým

¹⁾ https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7102mr/v_om7102mr_00_00_00_sk.

súvisí, že sa počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva znižuje. Ľudia sa dožívajú vyššieho veku (stredná dĺžka života sa každoročne zvyšuje). Tento trend je celoslovenský. Prognóza má klesajúcu tendenciu podľa súčasného stavu.²⁾

Stredná dĺžka života – Stredná dĺžka života pri narodení je dôležitým demografickým ukazovateľom, ako aj základným syntetickým ukazovateľom životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov. V roku 2021 bola priemerná dĺžka života mužov v Prešovskom samosprávnom kraji 72,84 roka a u žien to bolo 79,68 roka.

V roku 2022 bol celoslovenský priemer dĺžky života u mužov 73,57 roka a u žien 80,30 roka. Ukazovateľ strednej dĺžky života má tiež stúpajúcu tendenciu, čo znamená starnutie populácie.³⁾

- **Trh práce: zamestnanosť a nezamestnanosť, zloženie nezamestnaných – vek, vzdelanie, dĺžka, priemerná mzda, krátkodobá migrácia.**

Zamestnanosť – Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva k 31. 12. 2022 bol 41 949 obyvateľov. Aj napriek zvyšujúcemu sa počtu obyvateľov, počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva klesá.⁴⁾

Nezamestnanosť – Okres Stará Ľubovňa bol na 27. mieste zo 79 okresov. Miera evidovanej nezamestnanosti k 31. 12. 2022 bola 6,71 %. 1 907 UoZ z toho bolo disponibilných UoZ 1 636. 271 nedisponibilných UoZ tvorili ľudia, ktorí sa vzdelávali a pripravovali na trh práce, boli dočasne práceneschopní a na OČR, vykonávali absolventskú prax a prax pre mladých či menšie obecné služby a dobrovoľnícku službu.

Zloženie nezamestnaných – Až 1 123 UoZ boli ženy. Z 1 907 UoZ bolo 82 občanov so zdravotným postihnutím, 29 mladistvých s ukončeným maximálne základným vzdelaním a 116 absolventov SŠ a VŠ. Z celkového počtu až 1 225 UoZ bolo bezprostredne pred evidenciou na ÚPSVaR bez zamestnania. Podľa § 8 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov bolo k 31. 12. 2022 z 1 907 UoZ až 1 663 znevýhodnených UoZ.

Štruktúra UoZ podľa veku v SR⁵⁾

Vek UoZ	Počet UoZ
do 20 rokov	112
20-24 rokov	229
25-29 rokov	238
30-34 rokov	215
35-39 rokov	220
40-44 rokov	208
45-49 rokov	218
50-54 rokov	182
55-59 rokov	190
60 a viac rokov	95

Štruktúra UoZ podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v SR⁶⁾

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet UoZ
neukončené základné vzdelanie	141
základné vzdelanie	657
nižšie stredné odborné vzdelanie	52
stredné odborné vzdelanie	449
úplné stredné odborné vzdelanie	373
úplné stredné všeobecné vzdelanie	58
vyššie odborné vzdelanie	7
vysokoškolské vzdelanie I. stupňa	48
vysokoškolské vzdelanie II. stupňa	120
vysokoškolské vzdelanie III. stupňa	1
neurčené	1

²⁾ https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7007rr/v_om7007rr_00_00_00_sk.

³⁾ https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SLOVSTAT/om2020rs/v_om2020rs_00_00_00_sk.

⁴⁾ https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7007rr/v_om7007rr_00_00_00_sk.

⁵⁾ https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/nezamestnanost-mesacne-statistiky/2022.html?page_id=1153450.

⁶⁾ https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/nezamestnanost-mesacne-statistiky/2022.html?page_id=1153450.

Štruktúra UoZ podľa doby trvania nezamestnanosti v SR⁷⁾

Doba trvania nezamestnanosti	Počet UoZ
do 3 mesiacov	470
4-6 mesiacov	352
7-9 mesiacov	182
10-12 mesiacov	118
13-18 mesiacov	146
19-24 mesiacov	106
25-30 mesiacov	83
31-36 mesiacov	70
37-42 mesiacov	65
43-48 mesiacov	50
nad 48 mesiacov	265

Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v slovenskom hospodárstve dosiahla na konci roka 2022 hodnotu **1 304 €**. Prešovský kraj s priemernou mzdou v sume **1 011 €** bol región s najnižšou priemernou mzdou v SR. V okrese Stará Ľubovňa bola (a stále aj je) priemerná mesačná mzda ešte nižšia oproti priemernej mesačnej mzde v Prešovskom kraji. Priemerná mesačná mzda postupne rástla v každom štvrtroku 2022. Reálne mzdy klesli najviac v Prešovskom kraji (o 6,2 %).⁸⁾

Podľa Štatistického úradu SR ku koncu roka 2022 cca 24 700 obyvateľov (mužov a žien) Prešovského kraja **krátkodobo migrovali za prácou do zahraničia**.⁹⁾

Počet prisťahovaných na trvalý pobyt do okresu Stará Ľubovňa k 31. 12. 2022 bol 263 obyvateľov. Z toho si bydlisko zmenilo v rámci SR 195 obyvateľov a bydlisko zmenilo zo zahraničia 68 obyvateľov.

Počet vystťahovaných z trvalého pobytu v okrese k 31. 12. 2022 bol 497 obyvateľov. Z toho si bydlisko zmenilo v rámci SR 463 obyvateľov a bydlisko zmenilo do zahraničia 34 obyvateľov. Migračné saldo malo hodnotu -234 obyvateľov.¹⁰⁾

• **Sociálna sieť a rodinná politika: poberanie dávok, počet závislých osôb.**

Okres Stará Ľubovňa sa za december 2022 nachádzal na 21 mieste zo 79 okresov **podľa počtu poberateľov pomoci v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke** so spoločne posudzovanými osobami z počtu obyvateľov. Konkrétne bol počet poberateľov pomoci v hmotnej núdzi so spoločne posudzovanými osobami 2 073, čo v % predstavuje 3,92 % podiel osôb v hmotnej núdzi z počtu obyvateľov. Údaje o počte obyvateľov vychádzajú z počtu k 31. 12. 2021. Celoslovenský priemer bol 2,61 % podiel osôb v hmotnej núdzi z počtu obyvateľov.

Počet poberateľov vybraných dávok pomoci v hmotnej núdzi a náhradného výživného okresu za december 2022¹¹⁾

Dávky pomoci v hmotnej núdzi a náhradné výživné	Počet poberateľov dávok
dávka v hmotnej núdzi a príspevky k dávke	652
dávka v hmotnej núdzi a príspevky pre UoZ	377
dávka v hmotnej núdzi - základné životné podmienky	153
dávka v hmotnej núdzi a príspevky – cudzinci	35
osobitný príspevok	45
resocializačný príspevok	2
náhradné výživné - neplatené výživné	38 (75 detí)
náhradné výživné - sirotsky dôchodok	11 (25 detí)

⁷⁾ https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/nezamestnanost-mesacne-statistiky/2022.html?page_id=1153450.

⁸⁾ https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/np3112qr/v_np3112qr_00_00_00_sk.

⁹⁾ https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/VBD_SK_WIN/pr3105qr/v_pr3105qr_00_00_00_sk.

¹⁰⁾ https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_dem/om7046rr/v_om7046rr_00_00_00_sk.

¹¹⁾ https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/socialne-veci-statistiky/2022/2022-socialne-davky.html?page_id=1157054.

Počet poberateľov štátnych sociálnych dávok v okrese za december 2022¹²⁾

Štátne sociálne dávky	Počet poberateľov dávok
prídavok na dieťa	6 496
príplatok k prídavku na dieťa	18
rodičovský príspevok	1 745
príspevok pri narodení dieťaťa	68
príspevok na pohreb	44
príspevok na starostlivosť o dieťa	3

- ***Vzdelanie: výsledkové a kvalitatívne ukazovatele za materské školy, základné školy, prevažujúce učebné odbory stredných škôl.***

Počet materských škôl v okrese k 15. 09. 2022 bol 3 cirkevné MŠ a 29 štátnych. Spolu je v MŠ zapísaných 1 923 detí, z toho 960 dievčat.¹³⁾

K 15. 09. 2022 je počet cirkevných základných škôl 3 a štátnych škôl 26. Z tohto počtu je 8 ZŠ len s 1.- 4. ročníkom. ZŠ spolu navštevuje 5 379 žiakov, z toho 2 596 dievčat.¹⁴⁾

V okresnom meste sa nachádzajú 2 gymnáziá – 1 cirkevné sv. Mikuláša s možnosťou bilingválneho štúdia a 1 štátne T. Vansovej. Gymnázia spolu navštevuje 536 žiakov, z toho 331 dievčat.

Stredné odborné školy (Slovenská škola Stará Ľubovňa, SOŠ technická Stará Ľubovňa a Stredná odborná škola Podolíneček) spolu navštevuje 810 žiakov, z toho 324 žien.

Špeciálne stredné školy (SOŠ sv. K. Hofbauera Podolíneček, Slovenská škola internátna Stará Ľubovňa) navštevuje 85 žiakov, z toho 43 žien.¹⁵⁾ V okrese prevažuje záujem o štúdium elektrotechniky, obchodnej akadémie, odborov v gastro sektore a na gymnáziách. V okrese sa nenachádza žiadna vysoká škola.

- ***Ekonomika: hlavné odvetvia, veľkostná štruktúra firiem, PZI, podnikateľská infraštruktúra, inovácie, výskum a vývoj.***

Podnikov podľa ekonomických činností k 31. 12. 2022 bolo spolu 1 427 – stavebníctvo 330 podnikov; priemysel 246 podnikov; veľkoobchod, maloobchod a oprava motorových vozidiel 173 podnikov; administratívne a podporné služby 133 podnikov; odborné, vedecké a technické činnosti 125 podnikov; poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov 120 podnikov; doprava a skladovanie 57 podnikov; činnosti v oblasti nehnuteľností 57 podnikov; upratovacie a stravovacie služby 47 podnikov; informácie a komunikácia 42 podnikov; zdravotníctvo a sociálna pomoc 41 podnikov; ostatné činnosti 25 podnikov; vzdelávanie 15 podnikov; umenie, zábava a rekreácia 15 podnikov; finančné a poisťovacie činnosti 1 podnik. Hlavné odvetvia v okrese sú stavebníctvo a priemysel.¹⁶⁾

Fyzické osoby - podnikatelia podľa právnych foriem k 31. 12. 2022 – fyzické osoby-podnikatelia 6 213 a živnostníci 6 002.¹⁷⁾ Živnostníci podľa vybraných ekonomických činností – stavebníctvo 3 253; priemysel 869; poľnohospodárstvo 415.¹⁸⁾

Podniky podľa veľkostnej kategórie počtu zamestnancov k 31. 12. 2022: 0-49 zamestnancov 777 podnikov; 50-249 zamestnancov 13 podnikov; viac ako 250 zamestnancov 1 podnik (Panasonic Industrial Devices Slovakia).¹⁹⁾

Právnické osoby podľa vybraných právnych foriem k 31. 12. 2022 spolu 1 734. Obchodné spoločnosti 1 370; ostatné organizácie 255; rozpočtové organizácie 83; družstvá 21; príspevkové organizácie 5.²⁰⁾

¹²⁾ https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/socialne-veci-statistiky/2022/2022-socialne-davky.html?page_id=1157054.

¹³⁾ https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/statistiky/statisticka-rocenka-publikacia/statisticka-rocenka-materske-skoly.html?page_id=9602.

¹⁴⁾ https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/statistiky/statisticka-rocenka-publikacia/statisticka-rocenka-zakladne-skoly.html?page_id=9601.

¹⁵⁾ https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/publikacie-casopisy.../zistovanie-kvalifikovanosti/prehľad-strednych-skol.html?page_id=9574.

¹⁶⁾ https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_sk_win2/og3803rr/v_og3803rr_00_00_00_sk.

¹⁷⁾ https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_sk_win2/og3808rr/v_og3808rr_00_00_00_sk.

¹⁸⁾ https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_sk_win2/og3801rr/v_og3801rr_00_00_00_sk.

¹⁹⁾ https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_sk_win2/og3806rr/v_og3806rr_00_00_00_sk.

²⁰⁾ https://datacube.statistics.sk/#!/view/sk/vbd_sk_win2/og3804rr/v_og3804rr_00_00_00_sk.